

## บทคัดย่อ

|                  |                                                                                                                       |
|------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| รหัสโครงการ:     | RDG55M0029                                                                                                            |
| ชื่อโครงการ:     | โครงการแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการภาคประชาชน ตำบลบางแค อำเภอมักพวา จังหวัดสมุทรสงคราม |
| ชื่อนักวิจัย:    | มนตรี เอี่ยมอาคร และคณะ <sup>1</sup><br><sup>1</sup> องค์การบริหารส่วนตำบลบางแค                                       |
| email address:   | tee2514@hotmail.com                                                                                                   |
| ระยะเวลาโครงการ: | 1 กันยายน 2555 – 31 มีนาคม 2558                                                                                       |

โครงการแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการภาคประชาชน ตำบลบางแค อำเภอมักพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นการศึกษาข้อมูลด้านประวัติศาสตร์และบริบทชุมชน สภาพเศรษฐกิจ สังคม และวิถีชีวิตวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชุมชนตำบลบางแคตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ข้อมูลสถานการณ์และการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตำบลบางแค เพื่อค้นหาแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการภาคประชาชนตำบลบางแค อำเภอมักพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ผ่านการสร้างความเข้าใจการดำเนินโครงการวิจัยสู่สมาชิกในชุมชน การฝึกทักษะการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนของทีมนักวิจัย การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชนตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน ความเป็นมาของกองทุนสวัสดิการภาคประชาชนตำบลบางแค ทั้งแนวคิดและระบบการบริหารจัดการ การศึกษาดูงานกองทุนสวัสดิการพื้นที่อื่น และนำมาสรุปวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับชุมชนในการค้นหาแนวทางสร้างการมีส่วนร่วมของการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการภาคประชาชนตำบลบางแค จำนวน 7 หมู่บ้าน

ผลจากการศึกษาพบว่า ในอดีตชุมชนตำบลบางแคมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบพึ่งพาอาศัย มีการลงแรงช่วยเหลือกัน เมื่อมีการแสวงหาพัฒนาเข้ามาในพื้นที่ช่วงปี พ.ศ.2526 – 2530 ทั้งระบบถนน ไฟฟ้า และสาธารณูปโภคต่างๆ ทำให้คนสัญจรทางถนนแทนเรือ สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปหันวัตถุนิยมมากกว่าเดิม ส่งผลให้เกิดหนี้สินมากมายทั้งหนี้ครอบครัวและในระบบ เพื่อตอบสนองความเจริญทางด้านวัตถุ จากเดิมชุมชนมีการช่วยเหลือโดยการแลกข้าวเปลือกเปลี่ยนมาเป็นกู้ยืมแทน ทำให้คุณภาพชีวิตลดลง ในปี พ.ศ.2550 แกนนำชุมชนตำบลบางแคจึงได้ไปดูงานกลุ่มสังฆะสมทรัพย์ของพระอาจารย์สุบิน ปณีโต วัดไร่ล่อ และนำมาตั้งกองทุนสวัสดิการภาคประชาชนตำบลบางแค เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 เพื่อช่วยเหลือสวัสดิการให้กับสมาชิกในเรื่องการเกิด การแก่ การเจ็บ และการเสียชีวิต เริ่มต้นจากสมาชิก 647 คน จนเพิ่มขึ้นเป็น 1,497 ราย มีรายรับจำนวนทั้งสิ้น 4,038,283.58 บาท และมีการจัดสวัสดิการได้ครอบคลุมตั้งแต่เกิด-ตาย (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557) เพื่อเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาในชุมชน เนื่องจากคณะกรรมการและสมาชิกขาดความเข้าใจแนวคิดและการบริหารจัดการ กฎ ระเบียบของกองทุน จึงทำให้ไม่สามารถเพิ่มจำนวนสมาชิกได้

ดังนั้นเงื่อนไขในการบริหารจัดการได้อย่างมีส่วนร่วม คือ การสร้างเสริมแนวคิดและกระบวนการดำเนินงานให้กับคณะกรรมการ สมาชิก และคนในชุมชนรับทราบ โดยการจัดเวทีหรือพูดคุยอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ทราบกฎ ระเบียบกระบวนการจัดสวัสดิการที่สอดคล้องกับคนในชุมชนตำบลบางแค ภายใต้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ และแนวทางสร้างการมีส่วนร่วมของการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการภาคประชาชนตำบลบางแคควรมี 4 ด้าน 1) การบริหารจัดการและการดำเนินงานให้มีการพูดคุย การประชุมสมาชิกและคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง 2) การปรับสวัสดิการให้สอดคล้องกับรายรับและความจำเป็นต่อการดูแลสมาชิก 3) การพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและหาช่องทางเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกที่ว่างงานและผู้พิการ และ 4) การสื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบผลการดำเนินงานอย่างทั่วถึง ซึ่งต้องอาศัยการจัดกระบวนการปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องในการทำงานวิจัยระยะที่ 2 ต่อไป

คำหลัก : กระบวนการมีส่วนร่วม, กองทุนสวัสดิการภาคประชาชน